NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2338

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ SÁU 2 JANVIER 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL
93891
1 Tan

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Hors de Hanoi (Province, Cambodge, Laos, Chine)	Etranger	Nouveaux Protectorats (Syrie, Maroc)
Một năm	6$ 00	6$ 00	6$ 30	8$ 00
Các lăng và		8. 00	8. 00	10. 00
Các công-sở	»	8. 00	8. 50	10. 00
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 25	5. 00
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60	2. 50
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 80

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toute la correspondance et la rédaction doivent être adressées, par exception, 31 bis, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỢI
Administrateur : NGUYỄN-V-LỘI

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 169

ANNONCES

Réclames à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . . . 0$ 20 la ligne
Par contrat annuel . . . . . 0$ 12 la ligne
Réclames dans la 1re page . . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 0$ 15 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Lại có thêm một đường điện-thoại nữa

Điện thoại là gì? tức cũng là một thứ dụng-cụ giao-thông rất mới lạ, rất thần-tình, nhờ làn điện chuyển động mà có thể truyền được thanh-hưởng từ chỗ nọ đi chỗ kia, miễn là có giây điện nối đến đâu thì thanh-hưởng truyền đi được đến đấy; một ông chủ nhà buôn ở chỗ này nói chuyện với một ông chủ nhà buôn ở chỗ khác, một ông quản lý nhà máy ở nơi nọ truyền bảo mệnh lệnh cho một người mại-bản ở nơi kia, hay một nhà thầu-khoán, một nhà đồn-điền muốn biết tin tức về công việc mình ở một nơi nào xa lạ, đường đi cách trở hàng một hai trăm ki-lô-mét, thư từ gửi phải mất một vài ngày mới tới, đánh giây thép cũng phải mất năm bảy giờ đồng-hồ, xe-hỏa xe hơi cũng không sao trong khoảnh-khắc mà đi tới nơi ngay được; trong những lúc ấy mà nói xong ngay được câu chuyện, điều đình xong ngay được công việc, truyền bảo ngay được mệnh lệnh cho người làm, biết rõ ngay được tin tức mà trù tính việc mình thì ai còn có phép thần-thông gì hơn được điện-thoại nữa.

Ở cái thời-đại kinh-tế cạnh-tranh gớm ghê kịch-liệt này, phàm muốn mưu sự tiến-bộ cho công-nghệ thương-nghiệp trong nước, thứ nhất là phải chú trọng về sự giao thông. Giao-thông càng tiện tiệp thì công-nghệ thương-nghiệp tiến-bộ càng được mau; mà cái trình độ công thương tiến lên được chừng nào, thì cái cơ-quan giao-thông càng cần phải chỉnh-bị cho được hoàn thiện lên chừng ấy.

Các nước bên Âu Mỹ bây giờ, chẳng nói thì ai cũng biết là công-nghệ thương-nghiệp tiến-bộ thật là mau chóng, mà cái cơ tiến-bộ còn chưa biết đến thế nào là cùng, trong đó có nhiều nguyên-nhân mà giao-thông tiện-tiệp tức là một cái nguyên-nhân rất lớn; không những xe-hỏa, tàu thủy, bưu-tín, điện-báo là những cái dụng-cụ giao-thông tự người ta đã coi làm cũ-kỹ, nhưng đối với mình thật còn phải chịu là phép tiên-thuật qui phù-hộ cho công-nghệ thương-nghiệp rõ thiêng-liêng mầu nhiệm biết là chừng nào, mà từ khi có cái máy điện-thoại phát-minh đến giờ, bao nhiêu những chỗ đô hội tỉnh thành, công thương phồn thịnh, đâu cũng thấy đường điện-thoại chằng ngang chằng dọc như mắc cửi, nhà nào cũng có một cái điện-thoại, mà thậm đến mỗi người mỗi có cái máy điện-thoại đeo tay; cứ coi tổng-số những máy điện thoại trong thế-giới mới kể đến ngày 1er Janvier 1923 mà đã có tới 22.904.415 thì đủ biết cái công-dụng điện-thoại tiện lợi cho các dân văn-minh to rộng là dường nào cũng cùng với sự phát-minh vô-tuyến-điện cũng giúp cho người ta thêm được một thứ dụng-cụ giao-thông rất mới lạ, rất thần-tình, làm cái động-lực tiến-bộ cho công-nghệ thương-nghiệp của cái thế-kỷ thứ hai mươi này, hầu muốn lấn hết cái địa-vị bưu-tín điện báo ngày xưa rồi vậy.

Một cái dụng-cụ giao-thông mới lạ thần-tình như thế, mà nay người Đại-pháp cũng đã đem dụng đặt ở xứ mình, ngoài những tàu thủy, xe hỏa, bưu-cục, điện-báo, vô-tuyến điện-báo không thiếu một cái gì, trong khoảng mấy năm nay, đường điện-thoại lại một ngày một thêm mở rộng hiện thời những chỗ tỉnh-thành đô-hội lớn như Hanoi, Haiphong, Hải-dương, Hà-đông, Nam-định, Vinh-yên, Saigon, Mỹ-tho Nam vang, Huế vân vân đều có đường điện-thoại, nay lại mở thêm một đường nữa, thành ra Bắc-ninh, Đáp-cầu, Bắc-giang mấy chỗ cũng có máy điện thoại cho công-chúng được dùng; người mình thật đã được lợi dụng đủ các thứ dụng-cụ giao thông của các dân văn-minh như vậy để mà nên giàu nên mạnh. Vậy ta không thể đừng được không tự hỏi ta rằng: công-nghệ thương-nghiệp của ta, từ nay trở đi, liệu có thể nhờ về những cái lợi khí giao thông ấy mà theo chân nối gót của người Âu Mỹ được không?

Trước khi trả lời câu hỏi đó thì ta phải biết rằng những cơ-quan giao-thông vốn là cái trợ-lực cho công-nghệ thương-nghiệp trong nước mau tiến bộ, mà cái chủ-lực cốt tại người biết lợi-dụng những cơ quan ấy mà nghị-lực tiến-hành, xét cái tình-trạng công thương của người mình bây giờ vẫn chưa thoát khỏi được cái thời-kỳ ấu-trĩ; trong một thành-phố chưa thấy được mấy cái công-xưởng to, mấy cái thương điếm lớn của người mình, có thỏ-sản mà không biết cách tiêu lưu, có nguyên-liệu mà không biết đường chế-tạo, thương-phẩm trong hoàn cầu không mấy người hiểu cho được đích-xác, thị-trường trong thế giới không mấy người biết cho được tinh tường, không duy trì được tín-dụng, không tổ-chức được đoàn thể, không tập hợp được tư-bản; những cái ác-tập hư-nguỵ, phù-táo, lười biếng, cẩu thả, nhứt-nhát, giáo trá của người mình đều trái hẳn với cái tính-chất doanh-nghiệp của các nhà công thương năm trước, đủ thấy cái năng-lực quốc-dân ta về đường kỹ-nghệ, về đường buôn bán quả còn thua sút người ta xa; những cơ-đồ giàu có, những sự nghiệp lớn-lao phần nhiều ở trong tay bọn kiều-thương mất cả; té ra những dụng-cụ giao-thông của người Đại-pháp kinh-doanh lần lượt ở trong xứ mình không một cái gì thiếu, mà kỳ thực người mình có lợi dụng được chút nào đâu.

Nay muốn lợi dụng được những cái cơ quan giao-thông ấy mà kinh-doanh được những cái sự-nghiệp lớn lao, gây dựng được cái cơ-đồ giàu có về phần mình, thì ta phải cố bài-trừ những cái ác tập của ta nó đã làm trở hại về sự doanh-nghiệp tự xưa đến giờ mà bắt chước cái cách thành-thực, cần-mẫn, kiên-nhẫn, cẩn-thận của các nhà công thương bên Âu-Mỹ, rồi cũng duy-trì được tín-dụng, tổ-chức được đoàn-thể, tập hợp được tư-bản như người, cũng quản-trị được những công xưởng to, mở mang được những thương-điếm lớn. Đến khi ấy thì quốc-dân mình mới gọi là có đủ cái tư-cách doanh-nghiệp, những cái sự-nghiệp lớn-lao những cái cơ-đồ giàu có, không đến nỗi chuyện nhượng cả cho bọn kiều-thương, những cái cơ-quan giao-thông ấy mới thật đến tay mình lợi-dụng được, họa may có thể theo đòi được người Âu-Mỹ, nhờ về giao-thông tiện-tiệp mà công-nghệ thương-nghiệp tiến-bộ được mau chăng.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 30 Décembre 1924

Bắc-đẩu bội-tinh

Thăng độ tam hạng bắc-đẩu bội-tinh: tướng Sal'es; độ tứ hạng: đại-úy Neuville; độ ngũ hạng: các đại-úy Gérard, Lavier; các trung-úy Lugue, Lemoine, Solteur, Fumeux, Chubilleau, Bon, chánh quản, các quan binh lương Merle, Nespoulous, quan thầy thuốc nhà binh Laurence

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 31 Décembre 1924

Việc bảo tồn cổ-tích ở Đông pháp

Quan bảo đã đăng lệnh của quan thuộc-địa bộ thượng-thư Daladier Ấn-định điều lệ bảo-tồn cổ-tích ở Đông-pháp.

Tại thứ-dân nghị-viện

Tại thứ-dân nghị-viện, MM. Héraul và Ybarnegaray chất-vấn chánh-phủ về việc truy-vấn mấy báo-quán. MM. Nollet và Renoult trần-thuyết mọi lẽ, nghị-viện ưng hoãn không bàn đến các lời chất-vấn ấy. M. Jouvenel cũng ưng hoãn không bàn đến lời của ông chất-vấn vội.

108 người điên chết cháy

Trong khi nhà thương người điên ở Tokio bị cháy, 108 người điên bị chết.

Nước Pháp với nước Đức

Nước Pháp và nước Đức lại điều đình với nhau. Người Đức nói rằng thuế thương gia ánh về nhiều thứ cao quá.

Việc rối loạn ở Albanie

Bọn khởi nghịch ở Albanie đến chiếm giữ Scutari, quản cảnh-phủ bỏ hết đi ra hạt Albanie, chỉ trừ ra sáu trăm người bị vây ở miền Kouma là còn ở Albanie mà thôi.

Tại hội-đồng ngoại-giao của nguyên-lão nghị-viện

Quan Herriot trần thuyết mọi lẽ tại hội-đồng ngoại giao của nguyên-lão nghị-viện. Quan Herriot nói cuộc giao-tế của hai nước Anh Pháp rất là thân ái, hai nước hợp ý nhau về các việc ở Địa-trung-hải và Đông-phương. Về việc đất Maroc chính-phủ không muốn để cho liệt-quốc có thể can thiệp vào. Miễn là quyền nước Pháp vẫn vững bền.

Cavite ngày 3 Décembre 1924

Cái nạn thổ phỉ ở Trung-hoa

Tân Gia-ninh ngày 29. — Vụ thổ cướp bị bắt ở đền Trương-gia-loan đã bị xử

Một cái tàu bể bị cháy

Tin Angeles, ngày 30. — Tàu Gingo Maru của Nhật bản đi từ Valpara so đến Nhật-bản chở 79 người hành khách bị cháy. Hiện bỏ ở gần Acapulco (Mexique).

Giải bão ở nước Anh

Tin Londres, ngày 27. — Nước Anh bị giải bão, Tại Pas de Calais nhiều tàu bị nạn. Sóng cao tới 35 p'eds. Tàu bay không đi lại được.

Rét dữ ở Hoa-kỳ

Tin Chicago, ngày 28 — Hàn thử biểu xuống đến chỗ 13 độ dưới 0. Nhiều nơi ở đông-bộ xuống tới 26° 0 các hồ lớn tàu bè không đi lại được.

BỘ TỰ-ĐIỂN CỦA VIỆN HÀN LÂM NƯỚC PHÁP NAY MAI

Ta từng nói đến tự-điển của viện hàn-lâm nước Pháp, có lẽ không khi nào ta tự hỏi bình dạng bộ tự-điển ấy thế nào đấy nhỉ.

Bộ tự điển xuất bản bảy lửa trước trong năm 1694, 1718, 1740, 1762, 1798 1835, 1878, mỗi bộ hai quyển. Nhưng từ đấy đến nay, tiếng nước Pháp giàu thêm mãi lên, mà thâu nhập tiếng ngoại quốc cũng nhiều. Cô lẽ phần thứ nhất, và xuất bản lửa thứ tám trong năm 1925 này, từ chữ A đến hết chữ H, sẽ được ba tập, mà có tất thảy lại làm hai quyển. Phần thứ hai từ chữ I đến chữ Z cũng độ bấy nhiêu.

Như vậy bộ tự-điển in lửa thứ tám này, sẽ có ba, bốn quyển, cộng độ 4000 trang, nghĩa là gần gấp đôi tự điển in các lửa trước.

NHÀN ĐÀM

Một câu đố

Cậu Tư đi Hà-nội về, bà con anh em đến thăm đông đủ, ai cũng hỏi Hà-thành có chuyện gì lạ không?

Cậu đáp: Lắm chuyện lạ lắm, không sao nhớ xiết được, song tôi đi Hà chuyến này chỉ có được một câu đố về làm quà cho bà con. Đố rằng: « Đất nát lỗ tai lấy tiền » đố là gì?

Anh em ai nấy thi nhau mà giảng.

Người thì giảng: Chỉ là ông quan tham chữ gì, mặc dù chỉ khuyến-liêm, mặc chẳn-chỉnh quan trường, mặc dù-luận bất-kích, cứ giữ nghề bóp nặn dân đen, vơ cho đầy túi, thế là đất nát lỗ tai chữ gì!

Kẻ lại giảng: Hễn là nghề sét ty thì phải, không thương đến đồng-loại, không nghĩ đến thân-thích, không biết đến kinh sách khuyến răn, không nghe đến báo-chương thóa-mạ, vẫn giữ chứng bắt mắt đồng-bào, thế là đất nát lỗ tai chữ gì!

Còn kẻ tôi giảng là ông Nghị phò, người thì giảng là thầy Ba mợt, song cậu đều xua tay mà rằng:

Các ông giảng như vậy cũng đều có lẽ cả, song không đúng với sự thật, câu đố ấy chính là anh thợ cạo, nếu không tin các ông thử vào qua hàng thợ cạo, thoạt tiên thấy về hai viên đất nát lỗ tai!

Phạm-Nam-Kiều

NGHỊ-VIÊN ĐÀN BÀ Ở NƯỚC ANH

Trong khi nghị-viện nước Pháp bàn về việc rộng quyền cho đàn bà được ứng cử nghị viện, cánh phản-đối thường lo rằng đàn bà làm nghị viện, đến khi nghị-luận hay nói dài dòng văn tự.

Nhưng nay cứ như tin tức ở nghị viện nước Anh, thì các bà diễn-thuyết lại thường vắn tắt chứ không dài dòng. Diễn văn của nữ-công tước Atholl đăng báo không quá số văn của ông Keworthy thường đến hai trăm ba mươi chín cột là thường.

Tự do diễn đàn

Người Việt-Nam ở ngoại-quốc

Các nhà văn độc-giả thì trên đây đã tưởng rằng người mình đi du học ngoại quốc nào chẳng, nhưng không phải, đây là người đi kiếm cách sinh nhai vậy.

Nước Nam ta vì dinh điền thiếu, lại bị nắm thì hồng-thủy, nắm thì tiêu khô, người không của khó, cho nên phải đi những xứ khác kiếm cách làm ăn, nhưng thế cũng là một sự hay lắm. đi cho biết đó biết đây, ở nhà với mẹ biết ngày nào khôn, đi cho rộng tầm con mắt, đi cho khỏi vương vấu vào cái vòng ngu dốt, vào cái vòng nhất mẹ nhì con. Không những là lo kế sinh tồn mà thôi đâu, một là quan sát được phong tục của người, học cái hay mà bỏ cái dở của mình, hai là học được cái mỹ thuật kỹ-nghệ của họ đem về dạy bảo người đồng bang, ba là hấp thụ được trí thức của các bậc thông-tài để trở nên người kiến thức. Trong nước mà có nhiều phong tục hay, có nhiều kỹ nghệ khéo léo, có nhiều trí thức thì nước nhà mới mở mang, có ngày mới trở nên một nước văn minh được. Hễn là buôn bán tranh được lợi quyền với người, thu góp được ít tiền của đem về nước, dân giàu thì nước mới mạnh. nước có mạnh thì mới mong được có ngày vẻ vang. Chao ôi, thế mà người mình phần nhiều ra ngoài, đã không biết bành vực nhau, lại còn xô xát nhau, đã không kết mua danh cho nước nhà, lại còn bán tiếng; còn nhiều lắm điều nỗi cảnh, để đến nỗi cho con mắt người ngoài coi, nói là người Annam thế nọ với thế kia. Nhưng ta tự xét cho kỹ, thì phần nhiều người mình cũng kỷ thật, thì dụ như thấy ai hay làm phúc làm đức, hay làm việc công ích gì, thì cho là gàn dở, thấy ai ăn ngay nói thật thì cho là người quê mùa cục kịch, thấy ai hay thêu dệt những lời thị phi, hay đua đầy, hay ton hót nịnh nọt thì cho là người thiệp biết truyện đời, thấy ai ăn tiêu tần tiện mà giàu có thì cứ là keo bẩn tham lam, tuấy ai có nhiều ngón chơi bời hoang phí mà bị xác xơ xác thì khen mà tiếc cho là lẽ tài vô vận, có người hễ gặp được dịp may hay là khéo ra luồn vào cúi được bọn người một chút, thì đã nghĩ mình học rộng tài cao, cái người kém hẳng nữa coi mất. Tôi thiết tưởng rằng học rộng tài cao thật, lương bổng hàng đôi ba trăm thật mà vì tật đã đang cho ta kinh trọng, thường lại đang cho ta khinh và chê nữa; khinh là khinh người đã học rộng tài cao là nhân ông nọ ông kia, đang là người quốc dân nguồng vọng, tế mà chỉ lo sao cho mình thế làm tốt, không thiết gì đến xã-hội nhân quần. Đã gọi là học rộng tài cao, thì tất không thuộc luật kinh vạn quyển, mà có hai chữ bác ái không biết đúng, thế thì rộng học có gì mà cao tài cái gì, hay là hai chữ bác ái mất đã từng trông thấy, tai đã từng nghe thấy mà cho thời đại này là thời đại hoàng kim không dùng chẳng. Cổ là chê những người đã học rộng tài cao, lương bổng nhiều mà không có ích gì cho xã hội nhân quần, lại chơi bời phóng đãng để cho vợ con nheo nhóc, chỉ sầm lấy bộ cánh cho bảnh để che mặt thị gian, nay rượu chè, mai hát bướng, đến khi sạch sành sanh thôi thì dở trăm khoanh tứ đốm, lương kể nọ gạt người kia, thế thì không những là ta đáng chê mà ta lại đáng sợ nữa, sợ là sợ cho bọn tân tiến nước nhà sau này lấy đấy làm gương vậy.

Nữa là hạng người hay đi hộ những kẻ sang người giàu mà kinh kẻ lên người nghèo, tuổi thì chẳng gần gì cái thân cũng ngồi quan, cũng tử chi như người, miễn là được ra luồn vào cúi để nịnh nịnh tốt tốt, bằm ông với thưa bà là hân hạnh, trọng gì cho nhọc bằng nữa, thế mà ra ngoài lại còn lên mặt xưng chân với kẻ khác nữa. Ôi, người mình như thế, nghĩ ma ngán nỗi!

Đỗ-vă. Rần.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	19 độ
15 giờ	20 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ.		10$ 95
— nhì,	—	10 36
— ba,	—	9 70
Thóc hạng nhất,	—	6 61
Bắp ngô	—	7 61

Giá bạc Kể từ ngày 2 Janvier 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 40 / 00

Hoàng-thân Murat đã tới nơi. — Hoàng-thân Achille Murat và phu-nhân với các ông bà qui phái đi với ngài đã tới Hanoi chiều hôm qua.

Sở thăng thưởng Sở thăng thưởng trong ngạch các viên-chức bản xứ năm 1925 đến nay vẫn chưa thấy ra, duy mới có ngạch giáo chức học thành-chung mà thôi. Xem chừng cũng đã một tuần lễ nữa thì sẽ có đủ. Còn sở thăng thưởng trong ngạch quan lại Nam thì gần đến tết ta mới biết.

Rước đèn. — Đêm thứ hai 5 janvier hồi 9 giờ có cuộc rước đèn. Đám rước họp tại trước cửa tòa Đốc-lý và đi qua các đường phố sau này:

Đường Dominé, Amiral Courbet, France, Général Gelliéni, Lanbarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, hàng Hòm, hàng Nón, đường Thành, Général Bichot, Cửa-đông.

Một việc champagne. — Nhân M. L. Rebeyre là quản-lý công-ti đại thương-cục (Société Coloniale des grands magasins) được thưởng độ nghị-đồng Bắc-đầu-bội-tinh, đồng nhân của công-ti lớn lấy định đến sang chủ nhật 4 janvier 1925 hồi 11 giờ 15 sẽ mở tiệc *champagne* mừng ông tại công quán hội Khai-trí-tiến đức.

Tại tòa Đốc lý. M. Koch thay biện thượng hạng hạng nhì tại tòa Đốc lý Hanoi nay lĩnh chức chủ sự phòng sinh tử giá thú thay M. Wilkin xin nghỉ già hạn một năm không lương.

Lệ bán muối. — *Quan báo Đông-dương* ngày 27 décembre 1924 có thấy đăng nghị-định của quan chánh Thương-chính ngày 17 décembre về lệ bán muối ở Phú-thọ như sau này:

« Nghị định ngày 1er octobre 1924 định số muối nhiều nhất bán trong một ngày là 10 tấn tại kho Phú-thọ thì nay bãi đi. Kể từ ngày ký tờ nghị định này thì số muối bán ít nhất cho mỗi người một ngày chỉ được 50 cân là cùng.

Cái lệ này đối với những người làm nước mắm mà có sổ làm nghề ấy thì không thi hành mỗi người một ngày được mua đến 500 cân.

Ngạch Công-chính. — MM. Ng-đình-Ân, Đỗ-văn-Biền công-chính chuyên môn tá sự (agent techniques des T. P) lòng sự tại sở Dẫn-thủy ở Thanh-hóa thì nay tây thuộc quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Ngạch học-chính. — MM. Ng-v-Bông, Ng-huy-Chỉ, Ng-doãn-Chấp, Lê-đa-Dong, Tống-hữu-Huân, Ng-ngọc-Mai, Trần-qui-Quang, Phạm-thái-Sang, Chu-sĩ-Tập, Ng-hữu-Vy, đều được bổ giáo-tập p hụ-tá, lương mỗi tháng 15p.

Phủ thống-sứ cần một người tài-xế ô-tô. — Phủ Thống-xứ cần dùng một người tài-xế ô-tô giỏi, phải có bằng cấp cẩm máy xe ô-tô, phải có giấy cẩn-cước và giấy nhận thực của các chủ trước.

Mới vào làm lương mỗi tháng là 25 đồng (25$00).

Ai muốn xin làm thì đến xin ở Phòng thư-ký riêng tại Phủ Thống-sứ.

Indochine-Films & Cinémas

33, Boulevard Henri Rivière, 33

HANOI

của bản-hội ở số 1, Rue de la Soie(ancre, Hanoi, muốn mở-mang về nghề đóng trò chép bóng ở Đông-Pháp này theo như các nước. Bản-hội chủ-ý muốn tìm nhiều người bản-xứ thích làm nghề đóng trò để làm phim. Thứ nhất là sai đóng trò buồn cười (comique) mà có thể theo đòi cách điệu như Charlot, Biscot, Lait, văn văn. Ai muốn giúp bản-hội mà thành nên được nghề thì xin viết thư ngay cho bản-hội.

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ 1$90

油肝魚貝

早飲或晚卻飲或晚飲油佳食還

Nhật dụng thông thư. — Nhà in Kim-Đức-Giảng ở hàng Bồ vừa mới xuất bản một quyển « Nhật-dụng-thông-thư » có chép những mục này:

Lịch năm Ất-sửu; tàu xe đi lại, lễ gửi nhà giầy thép: đo cân và tiền bạc, việc vặt; trong nhà; luật lệ; quan chế. Giá bán mỗi quyển 0$30. Vậy xin giới-thiệu cùng độc-giả được rõ.

Cứu dân bị cháy. — Quan Thống sứ vừa ký nghị định trích 500 p giao cho M. De Margerie, công-sứ Bắc-kạn, để cứu cho dân vùng Chợ-rã, thuộc tỉnh ấy, mới bị cháy vừa rồi.

Lại chuyện mật-thám giả. — Hôm mồng bốn tháng chạp ta vừa rồi hồi quá 9 giờ, có một người phường buôn ở đầu đến Hanoi, đi xe tay đến Cửa-nam, chợt thấy một người bận quần áo tây đạ thâm, đội mũ dạ thâm, đi giầy vàng, tuổi chừng độ 30, có một cái răng vàng về bên tay phải hàm trên, cũng đi xe sắt. Người bận Âu-phục ấy bắt xe người lái buôn ấy dừng lại, hỏi đi đâu và bảo ấy phải ngay sang xe người lái buôn ấy. Tự xưng là mật-thám và chìa một cái giấy in đồ ra, nói rằng biện nay Nhà-nước mất bạc, thì bắt người ấy vào sở Mật-thám để khám, rồi bắt xe kéo vào đường trong tỉnh, đến quãng vắng thì nó giở ra khám, và thụi người ấy một cái rồi nó lấy mất hơn 50 đồng bạc, và lại bảo người ấy rằng: Tao đề phần cho vợ con tao, thì tha cho mày, nếu bắt mày về sở thì mày sẽ phải tù. Nói rồi tên mật-thám giả trốn đi mất.

Ấy là câu chuyện người lái buôn khốn nạn kia thuật lại với ký giả như thế. Thế ra những quân vô lại bây giờ giở cách ấy kiếm ăn lại một ngày một nhiều thêm mãi. Mong rằng sở mật-thám sẽ truy xét cho ra hạn còn đó này mà trừng trị c o chúng nó thì từ rày mới đỡ được kẻ kiếm ăn về nghề một t ám giả.

Ích-Long lai cảo

Một cái xác. — Sáng hôm nay hồi 6 giờ 45 phút người ta trông thấy một [illegible] đồ hàng Kèn phíasau nhà Đấu-xảo, không rõ người khốn nạn nào quẳng quẩn ở đâu, và khám trong mình không có thương-tích gì cả, nên sở cẩm đã cho mang vào nhà xác.

AI MUỐN LÀM GIÀU?

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng vạn!

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng ngàn, hàng trăm!

Muốn như thế, thì kíp mua một phiếu về cuộc sổ số, « Việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến sĩ. »

Phiếu lấy có bán ở các nơi công sở, và các cửa hàng to.

BÀ DEMANGE ở đầu phố Ngõ-trạm, bán hạ giá những thứ sa-lanh đen, hoa và tron, bi-tất chân, bi-tất tay, các thứ vải, khăn giải bàn, mũ da, nhung đen và các mùi, vân vân.

Bà DEMANGE biết nói tiếng ta, và tiếp-đãi các bạn hàng rất tử-tế.

In nhanh!
Chữ đẹp!
Giấy tốt!
Giá hạ!

Bản-quán mới nhận được các thứ giấy ở Tây gởi sang, như giấy thiếp danh, giấy báo-tang, giấy viết thư, vân vân.

Vậy từ nay bản-quán sẽ bắt đầu nhận các việc in như mọi nhà-in khác.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nguyên tôi buôn bán thua lỗ với tên C. mất 72 đồng, tên ấy bắt làm ruộng thế vào. Năm Khải-định nguyên-niên tôi cầm cho C. 3 thửa ruộng hiện có việc văn-tự điền mại, đến năm Khải-định thứ tư tôi bỏ chuộc thì tên ấy chỉ cho chuộc hai thửa mà thôi là 55 đồng. Còn thửa nữa tên C. nói khéo rằng cho cấy vài vụ nữa. Lúc chuộc hai thửa trên, C. có viết biên lai cho tôi. C. chết đi để lại cho con là B. Từ đấy tôi hỏi luôn mãi, tên B cứ khất lần. Nay tên B. cố chấp văn-tự điền mại của tôi rồi đem bán ruộng ấy cho tên N. Ruộng bán đi ấy tên B nói rằng của cha ông ấn để lại, nhưng hiện tôi có văn-tự chỉ, chứ ấy chẳng có gì làm bằng. Văn-tự điền mại cho tên C. thì không có, tên không lãi, ruộng không công, bao giờ tôi chuộc cũng được.

Tình tôi rất ức, xin ngài chỉ giáo cho xem tôi có thể chuộc lại được thửa ruộng tên B. bán đi ấy không?

TRẢ LỜI. — Được, thửa ruộng ấy vẫn là của ông và trong địa-bộ vẫn phải biên tên ông, ông đã đòi chuộc thì tên C. không có phép cố chấp mà đem bán được.

Mà ai thấy Ông không chuộc nữa thì tên C. cũng không được cố chấp hay tự tiện đem bán, y có muốn lấy tiền về 1 p hải đem bán đấu giá lấy đủ cái tiền của y mà thôi.

Vậy ông phải làm giấy trình quan phủ huy quan huyện ở cái hạt có thửa ruộng ấy, nếu quan phủ huy quan huyện ở hạt ấy mà không giải hòa cho ông với tên B được thì việc phải đem lên tòa án đệ nhị cấp trên tỉnh xét.

Đơn làm phải biên rõ tên, họ tuổi, chức-nghiệp sinh-quán, trú-quán, thỉnh-cầu những gì, nguyên nhân và kết luận làm sao, kể rõ các hạng giấy má đính theo và biên cả họ tên, trú-quán của người bị cáo; đơn ấy ông phải ký tên, nếu không biết ký mà điểm-chỉ thì phải có lý-trưởng ký tên và áp triện ở sau đơn để nhận thực.

(Điều thứ 2 trong luật Dân-sự tố tụng pháp)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu va phải nhau. — Ngày hôm qua có nhiều người đi ào ràng đem hôm trước tàu *Gia-long* của công-ty Bạch-thái đi đến Quí-cao thì va phải tàu *Thái-an* của Khách. Họ nói tàu của Khách tuy không đến nỗi đắm, song cũng hư hại ít nhiều, còn hành khách của đôi bên chỉ phải một mẻ hú vía mà thôi.

Tin này thực hư thế nào chưa rõ hẳn, nên nguyên-ủy lỗi tự bên nào, ta không dám nói chắc trước. Ta chỉ nên biết rằng nhiều người nói tàu *Khách* về đến tỉnh Kiến-an thì lập tức đi trình ngay, khi về tới Hải-phòng lại đi trình một lần nữa.

NAM-ĐỊNH

Giúp hội Học-g ới và hội Tri-tri. — Hôm 30 và 31 décembre, phường xiếc Việt-Nam có diễn hai buổi đặc-biệt để giúp hội Học-giới bảo-trợ và hội Tri-tri.

Trong hai buổi ấy phường xiếc thật đã tỏ hết nghề tài.

Các quí quan các quí phu-nhân, các quan ta cùng thân-hào trong thanh-phố đến xem đông lắm.

Số tiền thu được chưa rõ là bao nhiêu, nhưng cũng nức được bảy tám trăm đồng.

Cái vạ đã đến nơi. — Vài hôm nay một tiệm quay số đã đến thiết-lập ở khu đất không tại phố Baul-Bert.

Người đến cầu may cũng đông như hội mới hôm xưa, nào đàn ông, đàn bà, các cô, các cậu, trỏi thu nỗ mà dụng khuỷu tay nhau.

SƠN-TÂY

Tháng cũ-mật. — Hồi 5 giờ chiều hôm mồng năm ta vừa rồi, thằng bé con chăn trâu ở đồn-điền Lê-quyên-Ủy, vô ý để lạc mất 4 con. Ngay lúc đó các điền-tốt ở ấp đó đi tìm các nơi, người thì đi báo các làng, lý-trưởng làng La-giản thì đi trình đồn Hòa-lạc, song chưa đến đồn thì trông thấy vết chân trâu, nên lý-trưởng cứ theo vết mà đi đó i lồng, gần sáng hôm sau mới thấy 4 con trâu.

Lúc người nhà đi tìm hỏi thăm, thì có một người đàn-bà nói có gặp ba đứa vác ba cái búa, đi vòng qua làng Sơn-trung rồi vào đồn-điền Lê-quyên-Ủy. Nghe đâu mụ đàn-bà này trưởng tên rõ mặt mấy đứa ấy — Nếu thế thì việc này có lẽ cũng tìm ra kẻ gian phi, mà chắc chúng cũng không phải người xa lạ.

BẮC-NINH

Cái nạn ô-tô. — Ngày 22 Décembre trước cái xe ô-tô số T. 1607 của hãng Pierano với cái xe số T. 1962 của hãng Ng-văn-Vỹ đều cùng chở hành khách cả, nghe đâu vì tranh nhau mà đến nỗ gây ra tai nạn. Cứ như lời của sở cảnh-sát tỉnh Tòa án nghe đâu người *chauffeur* xe T. 1962 thấy cái xe kia đến sau sắp vượt lên trước 1 lá tránh về một bên rồi, nhưng bất thình linh lại đi vào giữa, khiến cho xe sau không vượt lên được mà đụng phải một cây to long mất cả mui xe đỗ vào bành khách. Ba người bị lăn ra ngoài và bị thương, phải thuê xe tay khiêng sang nhà thương Hanoi chữa.

KIẾN AN

Ăn trộm ngựa. — M. Trần-v-Phụng chuyên-môn tá sự ngạch công-chính có trình sở sen-đầm rằng vừa bị mất một con ngựa trắng, độ 13 hay 14 tuổi. Hiện đã tới mà chưa thấy. Có người báo con ngựa ấy lạc đến một tên nhà phu trước ka bị khổ sai vẫn phải ra làm tại nhà M. Phụng lấy trộm. Tên tù này nói trán, râu mép đen. Khi nó trộm được ngựa thì đi mượn bộ yên cương mà cưỡi cứt mất, nhưng vẫn chưa rõ tên ấy đi về ngả nào.

PHÚ-LẠNG-THƯƠNG

Cái nạn ô tô. — Vừa rồi, chiếc ô-tô của M. Ng-kim-Lân, tiểu-khoan ở Hanoi, do tài-xế là N.-duy-C. cước cầm may đi đường Nê-à nam thì đụng phải một ông lão tên là Quách-văn-Nhất 62 tuổi bị thương nặng nhẹ nặng. Đã phải khiêng ngay vào nhà thương.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phiên bộ nói về việc giảm thích tù phạm Bộ Hình tâu :

Năm nay kiểm kê gặp Vạn-thọ tứ tuần đại khánh-tiết, vâng theo ân chiếu điển khoản ban ra trong ngày nguyên-đán thì những tù phạm ở các phủ, huyện đạo tứ việc về Trung-kỳ đến có mông ân, còn những tù phạm phát phối ở Côn-lôn và Nguy-gian, cũng xin do tòa Kuâm-sát trình phủ Toàn quyền xuyên tư cho các quan quản-đốc mấy xứ ấy xét nghị giảm thích để tỏ sự tương-hình mà rộng đường ân-điển.

Vậy dám thanh-phúc, như mong Hoàng-đế ban cho, hậu chỉ tuân lụ: thương hành.

Ngày ấy khám phục diện-sắ: y nghĩ, khâm-thử. Hình-bộ cung tục.

Tại H'i Đô-thành hiếu cổ — *Bài diễn-văn của quan Khâm-sứ Pasquier trong khi nghênh tiếp các nhà học-sinh Pháp sang du lịch bên ta.* (*Tiếp theo*) (1)

Tôi trưởng chỉ có nhân buổi nay mà trần thuyết mọi lẽ với bạn đồng chí người bản xứ, ngay ở trước mặt các cô đây, là cách tiện lợi hơn cả, để làm cho các cô đề biểu cái vẫn đề lớn lao này, mà lại không phải diễn giải một cách dài dòng quá. Những nhà cựu học cũng những nhà tân-học mà các cô trông thấy ở đây, vui lòng hiệp lực với chúng tôi, ai nấy vì nghĩa đoàn-thể mà ghi nhớ việc trước, để bỏ đấp cho việc sau, bảo tồn rèn cũ để mở mang dương mới, một cách chắc chắn vững bền. Các nhà ấy cũng nhiệt với chúng tôi, ai nấy một bàn n liệt huyết vì nơi cố đô này, mà gia công nhân cái lúc hai đằng tiếp xúc với nhau, giảng bước với nhau bằng giá thân-ái mà khảo-nghiệm xem những chỗ nào hai chủng tộc, hai văn-minh có thể hưởng-ứng với nhau được. Vậy các ngài, tuy nói xin trần thuyết mọi lẽ với các ngài là người Việt-Nam đây.

Nước Pháp đã giúp một vị an!-quân nước Nam, khôi phục được bờ cõi cho khỏi tan phân ngã liệt, thực đã gây cho các ngài một mối hy-vọng trong lòng vậy. Nước Pháp không những đã làm cho nước Nam được hưởng sự bình yên, cho sinh-mệnh tài-sản được chắc-chắn, nền kinh tế được mở mang, tài sản được tăng tiến, nước Pháp lại còn đem cho nước Nam cái bí-quyết làm cho những cái đức tính cố hữu, những tư tưởng cốt yếu của người Nam lại thêm sức hoạt bát lên. Nhờ về cái bí-quyết thần-diệu của nước Pháp mà tâm ồn người Nam mở mang, tư-tưởng người Nam rộng rãi thêm ra. Không

(1) Xem số báo ngày 30 Décembre

— Hiền-đệ ơi! Hôm nay tôi không dám làm hiền-đệ, xin hiền-đệ cũng lượng tình mà tâm-chiếu cho.

Lưu đường lại sụp lạy bốn lạy. *Tống-giang* gọi người chủ quán mà bảo rằng:

— Hôm nay ta hãy trao cho nhà-người một lạng bạc, rồi ngày mai sẽ tính tiền.

(Còn nữa).

phải là người Nam phải tận-tỏ, phá hoại cái cũ đi đâu, nhưng thực là lại dùng ngay cái sở-năng của mình, hãy nay bồ dưỡng để thêm sức hoạt bát, mà cứ nơi theo con đường tiến bộ trong cái văn-minh đặc-biệt của mình, mà bước lên qua cái bước đường ngày nay là nơ xưa kia mình cứ chịu đứng vững không nhích lên được nữa lấy.

Chỉ có cái văn minh của Pháp, gốc ở văn minh Hy-lạp, là có thể chỉ nẻo đưa đường cho được một cách tích lợi như thế mà thôi. Xưa kia Hy-lạp đã làm biến hóa được nước Gô-lơ và phương Tây, thì ngày nay các ngài cũng có thể nhờ nước Pháp mà làm cho xứ sở mình biến hóa như thế được. Cái mà Á-đông hãy nay kém thiếu thì tay nước Pháp đem đến cho nước Nam, Cái lẽ là cái phương-pháp tư tưởng nó làm cho cái quan-niệm của các cơ-nại sinh sôi nảy nở ra. Hà các ngài lại không tự vấn xem vì duyên do kém bền làm sao, mà Á-đông là một đất tích ra cả các tôn-giáo, cũng biết bao việc lớn, biết bao điều lộc, lại không chiếm được bộ sử học theo mà nâng cao lên, để soi đường cho thế-giới đấy dư. Ấy vì Á-đông hãy nay thiếu một cái lý-tưởng thuần-túy và vị thu, ấy vì Á-đông không phát-lộ được cái chính lý của loài người. Ở Á-đông nay, nhà gác đó, nhà tiện tri, học thành hiền, học hiền thành thân đều có cả, chứ nhà tư tưởng thì chưa có bao giờ, ấy là lý nghĩa chữ tư tưởng theo triết-học mà nói. Trực tế, đông phương có nhiều tài liệu triết-học, nhiều sự-tích lý-lý, nhiều trí-thức phổ-thông, nhiều phương thuật tiện-lợi. Nhưng nếu không nhờ cái tư-tưởng Hy-lạp đem ra ứng của qui-báu ấy đổi chiếu với cái tinh-lý, là nguồn gốc cái phương-pháp gây nên khoa-học, là cái lợi khí cho tiến-bộ, thì tất cả các của quý báu ấy cũng là vô hiệu-quả mà thôi.

Nếu quả thực như lời người ta nói: Cái khôn cái biết, chẳng gì qua cũng là tự ngã lí, lợi dụng mọi việc c o cá phương pháp, thì cái chức vụ của các ngài tất phải làm như những người Celtes, ở Provence và ở Langedoc ngày xưa, biết lợi dụng một cách khôn khéo những sự kinh nghiệm, những tư-tưởng của mình trao đổi với người Hy-lạp ở Phocée đến thời Jules César. Ông Camille Julian là một nhà sử-học đã khảo cứu sử nước Pháp mãi đến những thời kỳ cổ hơn những thời kỳ huyền bí trong Nam-sử, có viết mấy câu tưởng ta cũng nên ngẫm-nghĩ:

« Cứ để cho nước Gô-lơ nhờ người Hy-lạp đưa đường cho bỏ ấu cái văn-minh ở miền Địa-trung-hải. Lúc buổi đầu nước Gô-lơ có ngăn-ngại với người Hy-lạp, thì cũng chỉ là ngăn-ngại như học tập một cách từ từ, không chịu bỏ cái tôi quen của mình cũng mãi, điều ấy cũng không quan-hệ gì. Một dân-tộc

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba)

THÀNH-PHỐ HANOI

Sổ bảo-cử

Quan Đốc-lý Hanoi có lời bá-cáo để công chúng biết rằng từ ngày 1er đến 10 Janvier 1925 tại tòa Đốc-lý sẽ làm lại sổ bảo-cử hàng năm của thành-phố.

Vậy xin các nhà dự bảo hồi tại tòa Đốc lý (phòng coi việc sinh tử giá-thú) xem tên mình đã ghi trong sổ hay chưa.

số 92.

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

Một hôm trời đã gần tối, *Tống-giang* ở trong huyện đi ra, vào cái trà-điếm tại trước của huyện ngồi nông nước. Bỗng có một người hình-dáng to lớn, đầu đội nón trúc, mình mặc bộ áo đen, đai cuốn sa-cạp, chân đi đôi giầy gai, lưng đeo dao nhọn, tay cầm ngọn giáo, vai vác một cái bọc lớn, mồ-hôi tỏi-tấm, hơi thở hồng-hộc, vừa đi vừa ngảnh đầu nhìn vào trong huyện.

Tống-giang trông thấy lạ lùng, vội-vàng ở trong trà-điếm đi ra, theo sau cái người to lớn ấy. Đi được độ vài ba mươi bước, người ấy quay đầu nhìn lại, trông thấy *Tống giang*, nhưng không nhận ra.

Tống-giang trông thấy mặt người ấy hơi quen, nghĩ thầm: quái lạ! Người này không biết ta gặp ở đâu mà sao nhìn mặt hơi quen như thế này! *Tống-giang* cứ ngẫ ngẩn quanh quẩn chẳng nhớ ra mối.

Người ấy nhìn *Tống-giang* hồi lâu, đã nhận biết được rồi, mới dừng chân đứng lại, nhưng cũng chưa dám hỏi. *Tống-giang* nghĩ thầm: quái lạ! Người này ở đâu mà sao lạ cứ nhìn ta mãi! Nghĩ vậy, nhưng cũng chưa dám hỏi.

Bỗng thấy người ấy đi đến một cái hàng ở bên cạnh đường mà hỏi thăm rằng:

— Dám hỏi tôn-ông! Viên áp-tư vừa đi qua đó là ai?

Người c ủ quán hàng đáp rằng:

— Đó là ông *Tống* áp tư đấy!

Người ấy vội-vàng tay cầm ngọn giáo chạy đến trước mặt *Tống-giang*, cái cháo mà thưa rằng:

— Tôn-ông có còn nhớ tiểu-đệ hay không?

Tống-giang nói:

— Tôi trông ngài cũng hơi quen-quen.

Người ấy nói:

— Mới tôn-ông cũng đi, cho tôi được nói câu chuyện.

Tống-giang theo sau người ấy đi rẽ vào trong một cái ngõ hẻo-lánh. Người ấy nói:

— Xin mời tôn-ông vào nơi tửu-điếm nhỏ, tôi sẽ thuật chuyện đầu đuôi để tôn-ông nghe.

Hai người vào trong tửu-điếm, trèo lên trên lầu, tìm vào cái phòng thanh-mịch để cùng ngồi. Người ấy dụng ngọn giáo vào tường, cởi cái bao xuống, để ở dưới gầm bàn, rồi cái đầu sụp lạy.

Tống-giang vội-vàng đáp lễ lại mà hỏi rằng:

— Xin hỏi tôn-tính đại danh người là gì?

Người ấy đáp rằng:

— Thế ra ân-nhân đã quên mất tiểu đệ rồi!

Tống-giang nói:

— Đại-huynh là ai, tôi nhẳng không được nhớ, nhưng tôi nhìn mặt thật hơi quen-quen.

Người ấy nói:

— Khi trước tôi được tiếp tôn-nhan ở nhà *Triều Bảo-chính*, nhờ ân-nhân cứu-vớt tính-mệnh cho. *Xích-phát-quỉ Lưu-đường* tức là tôi đó.

Tống-giang nghe nói, giật mình kinh sợ mà bảo rằng:

— Hèn-đệ tạo gan quá! May mà bọn công-sai chưa ai trông thấy, nếu không thì nguy-hiểm biết là dường nào.

Lưu-đường nói:

— Chúng tôi thâm-cảm cái đại-ân khi xưa, cho nên liều chết tới đây để mà bái tạ.

Tống-giang nói:

— Bọn *Triều Bảo-chính* cận-trạng thế nào? Ai sai liên-đế đến đây?

Lưu-đường nói:

— *Triều Bảo-chính* nghĩ cái ơn ân-nhân cứu sống cho, rất lấy làm thâm cảm. Hiện nay làm chủ chốn sơn-trại ở *Lương-sơn-bạc* kia. *Ngô-dụng* làm quân-sư, *Công-tôn thắng* giữ binh-quyền. Vì có *Lâm-sung* giết chết chủ trại là *Vương-luân* mà tôn *Triều Bảo-chính* lên. Trong sơn-trại bây giờ còn có *Đỗ-hiền*, *Tống-vạn* và *Chu-quí*, cùng 7 anh em chúng tôi cả thảy là 11 người đúng làm đầu lĩnh. Quân lâu-la tụ tập đến bảy tám trăm người, lương-thực không biết bao nhiêu mà kể. Cái ơn cứu sống cho, không biết lấy gì báo đáp, vậy mới sai *Lưu đường* này đem một phong thư và một trăm lạng vàng đến để tạ ơn tôn ông, rồi lại đi tạ ơn *Chu đô-đốc* nữa.

Lưu-đường nói xong, liền mở bao ra, lấy một phong thư đệ trình *Tống-giang*. Lại lấy một trăm lạng vàng để ở trên bàn. *Tống-giang* xem thư xong, lấy cái tài con ở trong mình ra, cầm một lạng vàng và phong thư lấy ra vào trong túi, rồi bảo *Lưu-đường* rằng:

— Còn số vàng này hiền-đệ hãy gói lại.

Tống giang liền gọi c ủ quán đem rượu và các món thực phẩm đến, cùng *Lưu-đường* ăn uống rợ say. Bấy giờ trời đã tối xầm, *Lưu-đường* liền cầm gói vàng trao cho *Tống-giang*.

Tống-giang lấy tay gạt đi mà bảo rằng:

— Hiền-đệ ơi! Hiền-đệ hãy nghe tôi nói. Bọn *Triều Bảo-chính* mới vào làm chủ sơn-trại, chính là lúc đang cần đến vàng bạc để tiêu dùng. Hiện nhà *Tống-giang* này không đến nỗi thiếu-thốn, hãy xin gói ở trong sơn trại, khi nào có dùng tới tiền, bấy giờ sẽ sai người vào lấy. Không phải *Tống-giang* này đem cho ý gì, để xin lĩnh một lạng vàng rồi vậy. *Chu đông* kia cũng không cần phải đưa đến, để sau tôi sẽ nói chuyện với ông ta. Bây giờ tôi không dám nói hiền-đệ về nhà, sợ có người biết, tất sinh tai vạ. Đêm nay nhân trời có bóng trăng sáng, hiền-đệ phải tức khắc trở về sơn-trại, chớ nên quanh-quẩn ở đây.

Tống-giang lại ân-cần hỏi thăm các vị đầu-lĩnh, và nói:

— Tôi không thể thân-hành đến mừng các ngài được, xin các ngài cũng lượng tình cho.

Lưu-đường nói:

— Cái ơn sâu của ân-nhân, không biết lấy gì mà báo-đáp cho được, nay *Triều Bảo-chính* sai tôi đưa chút lễ mọn này, gọi là tỏ tấm lòng kính-mến. Ngày sau *Triều Bảo-chính* làm chủ sơn-trại, thì cái hiệu lệnh của *Ngô quân-sư* không phải để đùng như thuở xưa. Số vàng này khi nào

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt đồ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
— 39, Phố Paul Bert, — HANOI
2005

茶名子獅泰金

Từ khi văn-minh khai hóa đến nay, phàm vật gì cũng vậy, có cạnh-tranh mới có tiến-bộ, có so-sánh mới biết tốt-xấu, như bảo hiểm từ khi khai chương đến nay đã từ g ngót trăm năm, bắt sức nghiên-cứu về một nghề nhỏ, không những hợp về sinh mà thôi, lại bổ mắt trông ngào-ngạt như hoa mới nở phù đi phù lại vẫn như thường, thế cho nên nhà chế-nghiệm và đề-xướng đặt Trung-nam đã công nhận cho là chế hiệu của Sư-tử này là ưu đẳng, ơn nhờ Nhà-nước mở kỳ Hội-Chợ này có đủ ở một người Viễn-đông ta cho nên bắt-biến cũng gửi vào một phần để phô trương cái tài-tình chế-tạo tại gian số 75 dãy F, để thừa tiếp các quí ông bà, và đặt riêng phòng bán tại Hội-Chợ gian ấy, để quí quan mua và so sánh mới biết là bản-hiệu nói ta có vậy.

KIM-THÁI

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.

HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Nyanc, Téléphone 480
2101

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu qua kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHÍ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol
0 $ 60 một ống sáu cachets

Rượu DUBONNET
là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

không phải là bước nhanh, hoặc bị cưỡng mới bước lên, mà là bước được cả các chân. Xưa kia nước La-mã nhờ được nước Hy-lạp rèn đúc cho, truyền giáo cho các cái tín ngưỡng qui thần, cái phương thâm mỹ-thuật văn chương, mà nước La-mã tiếp thụ lấy những của quí báu ấy, lại khéo tùy nghi lợi dụng cho tích hợp với âm thoại với tinh thần của mình, mà cái bản năng của mình lại không mất chút nào cả, ấy cũng là theo một cách êm đềm tự do như thế. Cái bản năng của Gô-lơ, và cái giáo dục Hy-lạp tại đồng bằng dung mà giao-kết với nhau, thì cái lẽ tất nhiên là phải nảy nở lên một cái văn-minh mới có vẻ đặc biệt, muôn phần xinh đẹp.»

Nay ta phải đồng tâm hiệp lực mà gây nên một cái văn-minh như thế ở trên bờ bể Thái-bình-dương này.

Một cái công cuộc đẹp đẽ, một cái mục-đích cao thượng biết bao! Rồi thực là cái gương hiệp lực đồng tâm nên để lại cho hậu thế theo. Nhưng trong đó có biết bao là sự khó khăn, có vượt qua mới đạt được cái mục-đích đẹp đẽ ấy.

Trong công cuộc ấy, cái thói gian là cái nguyên tố cốt yếu cho sự thành công, vậy ai nấy phải nên sự nâng chí ngã lòng, phải phá bỏ cái ngu dại của kẻ sính chỉ nghị cái hiện-tượng, cùng những kẻ mê mộng về hủ tục mà bài bác hão mới được.

Những kẻ phản-đối ta sẽ cầu viện đến những tư-tưởng mới ta thi-hành ở mấy dân tộc Âu-châu bị đau đớn về sự thất bại, hiện nay đương quay dầu sang Á-châu, để mong cầu lấy cái bí quyết làm cho tâm hồn được bình-phục đấy. Xưa nay mỗi khi thiên-ng xảy cuộc đại-biến, lại có một cái phong trào phản-động như thế, ta chớ để bị mắc lấy, mà ta cũng nên đề-phòng. Ta chớ để ta mắc phải cái mê mộng tìm nguồn đó mạch sỹ, cái điên cuồng của người Nhật-nhĩ-man về các tôn-giáo Á-đông là những tôn-giáo mất hết cái sức bành-trướng từng mấy thế-kỷ rồi hiện nay ở lại gây nên những tín-tinh bài ngoại mà thôi. Không, cái lý thuyết Phật-giáo và cái lý-thuyết Không giáo, không có thể gây nên hạnh-phúc cho người ta được, ta cứ xem cái cảnh-tượng rối loạn của nước Trung-hoa thì cũng đủ rõ ràng rồi.

Muốn tiến-hành cho chắc-chắn, nên theo một cái mục-đích như công tôi, chớ tưởng vọng mục-đích gì khác nữa. Nếu trong lúc tư tưởng xung-đột trong lúc hoài-nghi bỡ ngỡ, mà tâm trí bị đau đớn về những điều xúc cảm, các ngài chớ nên quên rằng chỉ có cái văn-học nước Pháp là có lẽ nào đứng đường cho một các diệu nhất, mà cái văn-học ấy lại không cưỡng bách, không chiếm đoạt cái văn-học của các ngài, cái văn-học ấy lại giúp cho văn-học của các ngài gỡ cho ra khỏi những cái trói buộc làm ngăn trở đường tiến-hóa bấy nay.

Cái văn-học ấy thế nào, các ngài đã biết. Từ xưa đến nay, lại đến trong cuộc đại biến mới rồi, cái công-trạng của cái văn-học ấy thế nào chắc các ngài đã rõ. Các ngài đã rõ cái sức bao la, cái vẻ cao-thượng, cái sức hoạt-bát, cái tinh-thần duy-nghĩa của cái văn-học của chúng tôi. Chớ có mê hoặc về những lời huyễn-diệu, những lời vu cáo của bọn phản đối cái văn-học ấy, mà nên trông cậy vào nước Pháp chiến-thắng, trải qua cuộc điên rồ kinh-thiên động địa mới rồi, mà vẫn đẹp đẽ muôn phần, mà vẫn mạnh mẽ biết bao, trông đâu cũng thấy biểu lộ ra cái trung-triệu hiển nhiên về mỗi phồn-thịnh tương lai của tuổi thanh-niên sẽ gây dựng nên trong buổi hòa bình thần ái này. Ấy các cô đây, tức là trong bọn thanh-niên ấy đấy. — Họn thanh-niên ấy thực giàu những đức tính tốt, những tinh tình hay của chúng tôi có công tôi vậy.

Nửa thế-kỷ sau này sẽ được trông thấy cái vẻ rực rỡ của nước Pháp. Hỡi quốc-dân Việt-Nam, người nên có phần vào cái cuộc thắng lợi vẻ vang của cuộc hòa-bình nước Pháp-Nam, vì là con nuôi nước Pháp, vậy bao nhiêu việc quan-hệ đến nước Pháp, ngươi không thể làm thinh không biết đến. Người có một cái trách-vụ. Từ nay người phải có ý niệm biết cái xứ sở thứ hai ấy, làm cho cái xứ sở thứ hai ấy hiểu biết người, mà đã biết yêu mến lẫn nhau thì có gì là khó.

Hỡi quốc-dân Việt-Nam, có nước Pháp giúp đỡ cho người, mà quốc-dân Pháp là một dân-tộc xưa nay vẫn sẵn lòng giúp đỡ cho mọi dân-tộc, thì người mới sinh tồn, mới trưởng đạt, mới xứng đáng cái danh hiệu là một dân tộc được.

Người nên nghĩ thế nào trong thành-thực: Đứng dưới cây cao, thì được nhờ bóng cả.

Nên tin, nên theo lời một người bạn thành thực khuyên người. Ngoài cái bọng rợp nước Pháp như tỏ bóng cây sồi cao kia, người chỉ tìm thấy đất tro cát khô, chỉ đuổi theo những bóng chớp-chớn huyễn diệu, những điều ảo tưởng nguy hiểm, rồi kết cục phải thất vọng đau đớn kể sở. Trái lại, nếu tâm hồn người Pháp hòa hợp với tâm hồn nước Nam, thì cái nước Nam già có mấy nghìn năm, mà đương lúc cải hóa hoàn đồng này, sẽ được trông thấy một cái kỷ nguyên phục hưng rực vạn tải về sau.

Các cô,

Ta có thu phục được nhân tâm thời mới đạt được mục-đích ấy, mà việc thu phục ấy lại khó, lại nguy hơn là thu phục đất cát và tài-sản.

Cái quan-niệm của ta trước còn là nhà chiếm đoạt, sau là nhà thực dân, sau nữa là nhà cổ-đông, sẽ thay đổi dần dần. Muốn đem cái truyền Nam đến bến cực-lạc, thì hoa tiêu Pháp, thầy-thả Nam, hai bên đều phải hiệp lực thêm, phải thân mật thêm.

Muốn gây được tiến-bộ, không thể khinh rẻ những cái mình không hiểu, hay là đem những cách mới mà thí vào những cách mà không muốn hiểu biết, mà lại là những cách bấy nay vẫn làm cho sự sinh hoạt được điều hòa đều. Muốn gây được tiến bộ thì phải hiểu biết rõ ràng cái tâm hồn người ta, những cái tư tưởng cốt yếu của tâm hồn người ta, mà những tư tưởng người đời mỗi nơi một khác là quan hệ ở cái tạng riêng của cân não các dân tộc vậy.

Ấy nhờ về cái giáo dục và cái thời gian, hành-động một cách nhẹ nhàng, nhờ về sự hiểu nhầu các nguyên-tố xui khiến nên mọi việc của giống

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Chết đuối. — Chiều hôm bảy tháng trước, một viên thám-tá tập sự tên là Marcel Joim lòng sự ở Sóc-trăng, chết đuối ở làng Phước-hai.

Bắt kẻ cướp. — Hồi 4 giờ chiều chủ nhật trước, ở đường sen-đầm Faure ở Long-xuyên được lệnh đi bắt một đứa kẻ cướp tên là An. Khi, viên sen-đầm ấy đến bắt tại tên kẻ cướp đương ngay đao đầm, viên sen-đầm liền đưa súng bắn, thì nó ết ngay lập tức và chẳng may một người lính đi theo viên sen-đầm cũng bị thương xoàng.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 2 Janvier 1925
TAM MỸ THƯỢNG TƯ

Cảm tình lưu lạc cho ai.
Chữ tài liền với chữ tai một vần.
Trời cao tuy vậy cũng gần.
Rồng mây cá nước để phần riêng ai

Tối thứ bảy 3 Janvier 1925
CHU-MÃI-THẦN

Tích này có Tuần-Ty vợ Huế. Hay nhất là chỗ đánh ghen.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi tên là Tống-thị-Đoàn vợ cả M. Đinh văn Nẫm, quán tại tỉnh Ninh-bình, huyện Gia-viễn, tổng Chi-hối, xã Chi-hối, thôn Xuân-đài, có lời kính cáo để các ông các bà biết cho rằng :

Khi chồng tôi mất có để lại cho tôi một tờ ruộng nương nhà của để nuôi dạy những đứa con côi, và sau tôi có tạo riêng được một tí nữa thì vẫn trông nom cày cấy, mà số ruộng của chồng tôi để lại đó cũng chưa có chia cho con nào cả. Trong mười một đứa con côi của chồng tôi để lại đó thì có hai thằng con thứ tư tên là Đinh văn-Nhiết, và thứ năm là Đinh văn-Tắc, tôi đã cưới vợ và tạm chia cho chúng nó mỗi đứa với ba gian nhà cùng năm ba sào ruộng, nhưng cũng chưa có chắc thứ gì cả. Nay hai thằng ấy không chịu làm ăn, chỉ làm mê chơi bời cờ bạc, tôi đã nhiều lần dân-bảo, song chúng nó không an lời. Vậy xin có lời để các ông các bà biết cho mà đừng ai cho chúng nó cầm cố những ruộng nương nào mà không phải tên chúng nó, tôi không chịu trách-nhiệm. Và tôi, không những có hai thằng con ấy là giai, lại còn bốn thằng con giai nữa và năm đứa con gái, hiện còn ở chung với tôi, mà chưa đứa nào có của cho tây riêng gì cả, như thế, nếu các ông các bà cho cầm cố những ruộng nương điền sản, chỉ có tên chồng tôi hay tên riêng tôi thì sau chắc có sinh việc lôi thôi.

Nay kính cáo
Tống-thị-Đoan điểm-chỉ
Con giai cả : Đinh-văn-Tuệ ký tên

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHÍ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroforminе
Giá 1 $ 80 một hộp

Những bao niêm "Che Cock" không bán chỉ để cho khỏi, các cửa hàng đều có cả. Bằng không nên hỏi niêm biếu ở phố hàng gai số nhà 83

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Man mau kẻo hết hàng tốt. 2026

MUỐN BÁN:

Một chiếc ô-tô hiệu Berliet, 12 mã-lực, bảy tám chỗ ngồi. Còn mới nguyên — Nhiều đồ chữa, lốp ruột mới.

Giá tiền : 1.700 $

HỎI TẠI :
GARAGE BOBILLOT, 7, Boulevard Bobillot, Hanoi

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, chữ không nhỏ có mấy thứ thuốc về những bệnh lạ, lắm trẻ-cưới cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm tê,!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-Định thứ ba, tôi Hiệt-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được gọi ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để ủng ngự dụng quả hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui được phòng chân-ông đi tế thanh-giả.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Conté** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIO
Haiphong. 2220

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHÍ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ vài giọt khỏi ngay bệnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT
CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc-tía Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi hỏi tại tất cả các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 29 31, Rue Philippe de Girard — PARIS

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lậu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ trùng lậu (Vaccins antigonocoques). Song các thầy thuốc ở Hanoi cũng ít người biết dùng cách tiêm đó.

Nếu không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng thuốc viên:

Rhéantine Lumière

thuốc hoàn bằng viên.

Cách dùng: *2 viên buổi sáng.*
2 viên buổi chiều.

Giá: 1$20

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ tri-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghĩ ngợi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể luy-nhược, và các bệnh kỳ lạ sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên tri-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên tưởng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

PHÀM, HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi, thì nên mua thứ thuốc bôi **POMMADE ROYER**, dùng tối ngày lập tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DUPUY, 226, B. St Martin
Ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & LACAZE.

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lấm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, tí lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Nam-Định
Kính cáo

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chế luyện cực tinh tế chữa đủ các bịnh mới, bịnh lâu, bịnh nguy bịnh trọng, số bằng phốc của chính công được lời xinh khéo tế giấu có lấy phải giả-người nghèo công cứ không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, liên tinh, hoạt tinh, hoàng tinh không đẻ, đàn bà kinh nguyệt không đều, huyết ít, nguyệt đau, ra-rắt hãi, huyết trích, khí hư, bạch đới kinh thấy ra liên miên, sinh ra trăm chứng đau hoang, đau đớn kinh niên, bụ lao, đẳng suyễn, bất lợi, phù thũng phong thấp cổ chương, cổ cầy, cổ nàng, thổ hạ-tả, khác huyết, thổ huyết tả lị, giá mỗi hộp 1$00, dùng-nửa tháng mộng già bốn chai 0$50.

Lời giang mai

Bản-hiệu chữa rất bền chắng lên chỉ nấu thứ thuốc ... chóng dùng độc, bệ cam giang liên, các bịnh ngoài giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có ngại mắc bịnh nặng thuốc sau mới đỡ mà người đàn bà lại sinh ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế tủ các thứ thuốc chữa các bịnh giang-liên khỏi và không hại gì đến dương sinh dục mà người đàn bà không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngải nào ăn đã lâu nằm nặng cũng khỏi, mỗi trai giá 1$00, chai sau 0$50.

Quí khách ở xa viết thư về bổ bịnh bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấu, số 35 — Namdinh.

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thư ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Tàu thủy ở Vientiane về tới chỗ nước thì sáng thứ hai xe ô-tô chở thư và bánh-khách ở Thakhek về xuất Vinh.

Ngày thứ tư đó 7 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ; sang thứ năm chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chỗ nhất chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-hiệu liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ đi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đồng hà, Yên lý, Thakhek ... ay la Napé

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRU...
... một vị linh dược không có phụ chất ...
... bệnh 0$60 ... sống nổi 1 đến 2 cuộc trong 24 giờ.

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT LÉO VÀ GÂN CỐT

THUỐC PHÁP — Trước khi ... PARIS — PHÁP QUỐC LÀM

Công cổ bản tại Hiệu Bà CHASAGNE, Pharmacien à BOURGOIN, 75... ... Isère (Pháp quốc)

CHƯ' TÔN!

Ai muống ngăn ngừa che thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỚT LÀ
Khan cổ, đau đớc giọng, yếu tim, đau phổi thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỞN

VALDA

Hơi thở đã thơng mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàng Dầu có thở hít bụi bặm đơ dáy hay là có vật đọc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng, nuốt lạnh càng là ho thì cũng cớ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(đệ nhất hạng bảo-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每開吉客啦呀各啦沒喊體欸喫精

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi

2099

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Phàm những người làm nhiều việc phải nghĩ-ngợi thì thường hay đau về thần-kinh-hệ.

Bệnh chóng mặt, nhức đầu, sổ mũi, yếu đuối, gầy còm.

Như thế mà dùng thử thuốc:

Glyphogénol Montès

là thứ thuốc rất thần-hiệu.

Đàn-bà trong cái thời-kỳ cho trẻ-con bú mà dùng thuốc này cũng tốt lắm.

CÁCH DÙNG:

Người lớn: 15 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Trẻ con: 5 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Giá 1$20

L. MAYENCE & Cie
9, Rue Vaucluse, PARIS
19, 21, 23 & depuis 88 — CHARTRES

THUỐC ORAGÉES RABUTEAU

(thuốc dâu nai)

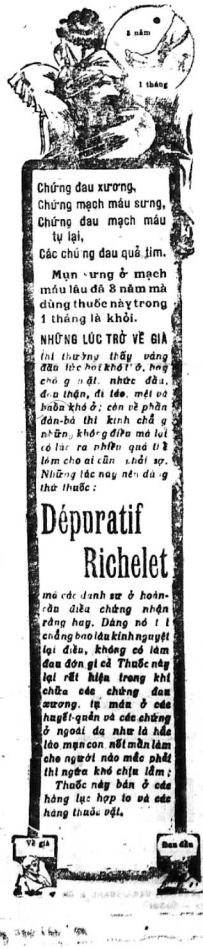
Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn là bệnh họ lao thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ vì làm cho bao nhiêu người chết giống như bệnh lao mà vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mắc phải cứ tưởng không ấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu rắc phổ-tạng và làm cho ta làm hại cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thì khi nào xảy ra thì người khỏe ăn có thể không là được, chớ người đã bị bệnh tạo mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (thuốc dâu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực gì khỏe mạnh, công việc gì muốn làm ăn new thường, ăn uống dễ tiêu, thể mạnh lại lên.

Chỉ dùng *Dragées Rabuteau*, thì không ai sợ bệnh lao mòn nữa.

Ở các hiệu bào chế to đều có bán.

2056

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả lắm.

Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 8 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LÚC TRỜ VỀ GIÀ

thì thường thấy vàng đầu tóc hoặc khô ở, hoặc chóng ngất, nhức đầu, đau thận, đi tiểu, mệt và buồn khó ở; còn về phần đàn-bà thì kinh chẳ g nhẫn, không đứa mà lại có lác ra nhiều quá thì lớm cho ai cần khải sự. Những lúc nay nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các danh sư ở hoàn-cầu điều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì công-hiệu làu kinh nguyệt lại điều, không có làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương, tự mồ ở các huyết-quản và các chứng ở ngoài da như là hắc lào mụn con nốt mẩn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm; Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc vật.

Vẽ giả — Đau đớn

Nhất cử lưỡng tiện

Bản-hiệu mới sang một thứ kính sáng mài lơ, đi ngoài đường là kính rợp, ngồi bàn giấy là kính sáng, trông xa, trông gần cũng được tiện, nhất là các ngài làm việc hễ chép luôn đỡ hại mắt, thực là một thứ kính vệ-sinh, mà nhất cử lưỡng tiện, đi đâu khỏi phải mang 2, 3 cái kính. Xin mời các ngài chiếu-cố lại mua kẻo hết.

BÁN TẠI HIỆU:

LY-SENG-BAO

42, Phố HÀNG BỒ, HANOI

Thuốc lào Hoành Phát hiệu « Xe hôa » mỗi gói 5 xu.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500,000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải bỏ ra ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong tuồi. Như vậy mỗi ngày chỉ có ra mấy xu có thể làm nên giàu có được.

Nộp tiền lần đầu được ngay một số vé, chỉ mình mình có quyền sổ-bỏu, mà lần rút số nào cũng được dự mình thì đã đóng nốt tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả lẫn. Mỗi kỳ vé PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	255 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.757.052 lô	400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mỗi tháng khi nào mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số 4 nhân được một cái số các số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô số bao nhiêu tiền được tính hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé thực có, người mua về lúc nào muốn xem ông được, đúng như lời luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản indi ký giờ nói mọi phần chắc nên cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)